

TREI

Cum să formezi oameni de succes

Sfaturi simple pentru schimbări radicale

ESTHER WOJCICKI

Traducere din engleză de Cristiana Cojocaru

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i>	9
<i>Introducere</i>	17
1. Copilăria pe care v-ați fi dorit-o	32
ÎNCREDERE	57
2. Aveți încredere în dumneavoastră, aveți încredere în copilul dumneavoastră	59
RESPECT	95
3. Copilul nu este clona dumneavoastră	97
INDEPENDENȚĂ	127
4. Nu faceți în locul copilului nimic din ceea ce poate realiza singur	129
5. Încurajați-vă copilul să acționeze cu hotărâre	166
COLABORARE	195
6. Nu ordonați, colaborați	197
7. Copiii înțeleg ceea ce faceți, nu ceea ce le spuneți	231

GENEROZITATE	263
8. Generozitatea: puneți-o în practică.	
Este contagioasă.	265
9. Învățați copilul să-i pese de cei din jur	295
<i>Concluzie</i>	322
<i>Mulțumiri</i>	330

Cuvânt-înainte

Noi, cele trei fiice ale lui „Woj“, ne-am gândit că un cuvânt-înainte despre cum este în realitate să fii crescut în stilul „Woj“ ar putea fi cel mai potrivit lucru. „Woj“ este, desigur, porecla afectuoasă inventată de studenții mamei noastre cu decenii în urmă, care i-a rămas de atunci, iar metoda ei se bazează pe încredere, respect, independență, colaborare și generozitate (abordarea TRICK), acestea fiind valorile universale pe care ea le explorează în paginile următoare.

Viața ne-a adus tot felul de surprize, de la carierele noastre la Google, YouTube, 23andMe și la Centrul Medical UCSF² până la provocările legate de creșterea propriilor noștri copii, în număr total de nouă. Pe măsură ce parcurgem suferințele și coborâșurile care apar în viața fiecăruia, remarcăm că modul în care evoluăm se datorează în mare parte felului în care ne-au crescut părinții.

Când mama ne-a spus că scrie această carte, am scormonit prin cutiile cu jurnalele noastre din școala generală până la facultate. Mama noastră, dintotdeauna o jurnalistă, credea că este o idee grozavă ca noi să păstrăm jurnale pentru fiecare călătorie, în special de când ne-am mutat în Franța în 1980. Sunt acolo multe povești amuzante despre lupte și năzdrăvăanii, dar mai sunt și câteva tematici-cheie: independența, responsabilitatea financiară, spiritul de inițiativă, deschiderea, curajul și aprecierea vieții.

² Universitatea din California, San Francisco

Introducere

Nu există Premii Nobel pentru parenting sau educație, dar ar trebui să fie. Sunt cele două lucruri fundamentale pe care le facem în societate. Modul în care ne creștem și ne educăm copiii are influență nu numai asupra viitorului lor ca oameni, ci și asupra societății pe care o creăm.

Fiecare părinte are visuri și speranțe pentru copiii săi. Își dorește să fie sănătoși, fericiți, să aibă succes. De asemenea, părinții au câteva temeri comune: Vor fi copiii lor în siguranță? Își vor găsi sensul și împlinirea în viață? Vor putea merge pe calea lor într-o lume care devine din ce în ce mai competitivă și, uneori, chiar ostilă? Îmi amintesc cum toate aceste îngrijorări nerostite și inconștiente, în cea mai mare parte, au invadat mica sală de nașteri în timp ce o țineam în brațe pe fiica mea cea mai mare.

Stăteam întinsă pe patul de spital, legănând-o pe Susan la pieptul meu. Asistenta o învelise într-o pătură roz și îi pusese o căciuliță galbenă tricotată pe cap. Stan, soțul meu, stătea lângă mine. Eram amândoi extenuați și entuziasmați în același timp, iar atunci, totul a fost clar: am iubit-o pe fiica mea din secunda în care am văzut-o, am simțit un impuls primar de a-i oferi protecție, de a-i dăruia cea mai bună viață posibilă, de a face orice ar fi nevoie ca s-o ajut să izbândească.

În curând întrebările și îndoielile au început să apară. Nu îmi dădeam seama cum să o țin în brațe pe Susan și nu știam cum să schimb un scutec. Îmi luasem concediu abia cu trei săptămâni

mai devreme și nu-mi rămăsese prea mult timp pentru pregătire. Și niciodată nu am înțeles exact *cum* ar fi trebuit să mă pregătesc, în primul rând. Medicul specialist în obstetrică-ginecologie mi-a spus să o iau mai ușor, cel puțin șase săptămâni după naștere. Prietenii și colegii mei mi-au dat tot felul de sfaturi care se băteau cap în cap. Mi-au spus că travaliul urma să fie lung și greu, că alăptarea era prea dificilă și restrictivă, că ar fi mai bine să folosesc biberonul și laptele praf. Am citit câteva cărți despre nutriție pentru adulți (nu existau titluri specifice pentru copii atunci) și am cumpărat un pătuț, câteva haine și o cadă micuță din plastic. Iar apoi, dintr-odată, Susan era la mine în brațe, cu ochii ei mari, albaștri și cu părul fin ca puful de piersică, privindu-mă de parcă aș fi știut exact ce fac.

Eram pe punctul de a fi externată, când am început să mă îngrijorez de-a binelea. Aceasta se întâmpla în 1968. Pe atunci, se rămânea trei zile după nașterea copilului în spitalele din America. Acum cele mai multe spitale îți dau drumul acasă după două zile. Nu știu cum reușesc să se descurce mamele de astăzi.

„Pot să mai rămân o zi?” Am implorat-o pe asistentă, pe jumătate rușinată și pe jumătate disperată. „Habar nu am să am grijă de bebelușul meu.”

În dimineața următoare, asistentă mi-a ținut un curs intensiv despre îngrijirea sugarului, inclusiv despre schimbarea scutecului, din fericire. Era perioada scutecelor din pânză și a acestor de siguranță. Asistentă m-a avertizat să mă asigur că acele erau închise în mod adecvat fiindcă altfel ar fi putut să înțepe bebelușul. De fiecare dată când Susan plângea, primul lucru pe care îl făceam era să verific acele.

Chiar dacă nu era la modă la acea vreme, am fost hotărâtă să alăptez, așa că asistentă mi-a arătat cum să poziționez capul bebelușului și să-mi folosesc antebrațul ca să-i ofer sprijin. Bebelușul trebuia „să se agațe bine” și doar după aceea puteam să

fiu sigură că se poate alimenta cu lapte. Nu a fost atât de simplu pe cât speram eu, iar uneori biata Susan ajungea să fie stropită. Planul a fost ca ea să urmeze un program de mese la un interval de patru ore, iar eu am consimțit să mă țin de aceasta cât de bine puteam.

„Ai grijă să-ți îmbrățișezi copilul” a fost ultimul sfat pe care mi l-a dat asistentă. Pe urmă Stan și cu mine am fost pe cont propriu.

Ca toți părinții, vedeam în fiica mea o speranță — speranța pentru o viață mai bună, speranța în viitor, speranța că ar putea schimba lumea în bine. Cu toții ne dorim pentru copiii noștri să fie fericiți, puternici și pasionați. Cu toții ne dorim să ne creștem copiii astfel încât să ducă vieți de succes și împlinite. Aceasta am simțit în clipa în care s-a născut Susan și mai târziu, când le-am întâmpinat pe celelalte două fiice ale noastre, Janet și Anne. Este aceeași dorință universală care unește oamenii din diferite țări și culturi. Datorită carierei mele didactice lungi și oarecum neobișnuite, merg la conferințe în toată lumea. Indiferent dacă mă întâlnesc cu ministrul educației din Argentina, cu lideri de opinie din China sau cu părinți îngrijorați din India, ceea ce își dorește toată lumea să afle este cum să ne ajutăm copiii să ducă o viață bună — să aibă parte atât de fericire, cât și de succes, să-și folosească potențialul pentru a face din lume un loc mai bun.

Nimeni nu pare să dețină răspunsul definitiv. Experții în parenting se concentrează asupra unor aspecte importante care țin de creșterea copiilor, precum odihna, alimentația, formarea legăturilor apropiate sau disciplina, dar sfaturile pe care le oferă sunt în cea mai mare măsură limitate și iau forma unor reguli generale. În realitate, nu avem nevoie numai de informații limitate despre îngrijirea și nutriția copiilor noștri, oricât de importante ar fi acestea. Avem cel mai mult nevoie să cunoaștem cum să le oferim copiilor noștri valorile și competențele care le vor

permite să reușească atunci când vor fi adulți. De asemenea, suntem provocați să facem față schimbărilor culturale masive din ultimii ani — în special schimbările tehnologice și modul în care acestea ne influențează stilul de parenting. Vor avea succes copiii noștri în era roboților și a inteligenței artificiale? Cum se vor descurca în fața revoluției tehnologice? Aceste temeri sunt comune părinților din întreaga lume. Cu toții suntem copleșiți de viteza schimbărilor și de faptul că ne dorim pentru copiii noștri să țină pasul. Știm că e nevoie ca școlile și familiile noastre să se adapteze acestor schimbări, dar nu știm cum să păstrăm valorile care au cea mai mare importanță pentru noi și pentru creșterea unor copii care să prospere.

Ca tânără mamă, am simțit la fel — poate că unele provocări au fost diferite, dar tot atât de intimidante. Am ascultat puținele sfaturi și îndrumări pe care le-am putut găsi, dar am ales să ascult cel mai mult de mine însămi. Poate că a fost din cauza pregătirii mele ca jurnalist de investigație sau a lipsei de încredere în autoritate, pe care o aveam din copilărie, dar am fost hotărâtă să aflu adevărul de una singură. Aveam propriile idei cu privire la nevoile copiilor și am rămas la ele, indiferent de ceea ce credeau alți oameni. Rezultatul a fost — pentru mulți oameni — foarte diferit sau ciudat, pur și simplu. Am vorbit cu fetele mele ca și cum ar fi fost adulte din prima zi. Cele mai multe mame folosesc în mod spontan un limbaj special când se adresează bebelușilor — o voce mai subțire și ascuțită, cuvinte mai simple. Mai puțin eu. Am avut încredere în ele, iar ele au avut încredere în mine. Nu le-am pus niciodată în pericol, dar nici nu le-am oprit să-și trăiască viața și să-și asume riscuri calculate. Când locuiam în Geneva, le-am trimis singure pe Susan și pe Janet, care aveau cinci și, respectiv, patru ani, să cumpere pâine de la un magazin apropiat. Le-am respectat individualitatea de la început. Teoria mea a fost că cei mai importanți sunt primii cinci ani și mi-am propus să le

învăț cât mai multe lucruri posibile încă de la început. Ceea ce mi-am dorit cel mai mult a fost să le fac să devină întâi niște copii independenți, iar apoi, niște adulți independenți și competenți. Mi-am dat seama că, dacă sunt capabile să gândească în mod independent și să ia decizii bune, vor putea face față oricăror dificultăți care se vor ivi în drumul lor. N-am avut idee la acel moment că cercetarea urma să valideze alegerile pe care le-am făcut. Mi-am urmat instinctul și valorile, precum și ceea ce am văzut că a funcționat la clasă, ca profesor.

Este destul de ciudat să fii un părinte „faimos” și să vezi fotografii cu familia ta pe copertele revistelor. În mod sigur, nu merit toate laudele pentru succesul lor ca adulți, dar toate trei au devenit persoane împlinite, iubitoare și competente. Susan este directorul executiv al canalului YouTube, Janet este profesor de pediatrie la UCSF, iar Anne este co-fondatorul și directorul executiv al companiei de analize genetice 23andMe. S-au ridicat în vârful unor profesii ultracompetitive, dominate de bărbați, și au reușit acest lucru prin faptul că și-au urmat pasiunile și iau decizii în mod independent. Una dintre cele mai mari recompense din viața mea este să-mi văd ficele dovedind curaj și integritate în drumul lor prin lume. Mă impresionează în mod special felul în care ele se luptă pentru lucrurile în care cred și colaborează, concentrându-se pe găsirea unor soluții pentru problemele cu care ne confruntăm, și nu pe faptul că sunt printre puținele femei în niște poziții dominate de bărbați.

Totodată, predând jurnalismul la liceu mai bine de 36 de ani, m-am ocupat cu ceva similar. În fiecare semestru, am aproximativ 65 de elevi, care variază de la boboci la cei aflați în ultimii ani, iar din prima zi îi tratez ca pe niște jurnaliști profesioniști. Lucrează în grupuri și au termene-limită. Le ofer sprijinul și îndrumarea mea atunci când au nevoie de acestea, dar mi-am dat seama că învățarea prin colaborare, bazată pe proiecte în grup, este cel mai

Respect pentru oameni și cărți

bun mod de a-i pregăti pentru provocările pe care le vor întâlni ca jurnaliști și ca adulți. Am privit mii de elevi excelând cu ajutorul metodelor mele de predare, iar rețeaua de socializare Facebook mă ajută să păstrez legătura cu ei — chiar și cu elevii din anii 1980. Au avut realizări uimitoare și au devenit niște oameni extraordinari. Am avut onoarea de a preda multor tineri, inclusiv primului redactor-șef al ziarului elevilor, Craig Vaughan, care este acum psiholog pentru copii în cadrul Spitalului pentru Copii Stanford; lui Gady Epstein, editorul media al ziarului *The Economist*; lui Jeremy Lin, care a absolvit Harvard și este pivot la echipa de baschet Atlanta Hawks; lui Jennifer Linden, care este profesor de neuroștiințe la Universitatea College London; lui Marc Berman, deputat al statului California din districtul care include Palo Alto, precum și lui James Franco, care a câștigat premii ca actor, scenarist și regizor. Am avut sute de elevi care mi-au spus că încrederea pe care le-am acordat-o și valorile pe care le-am transmis prin cursurile mele au contat enorm în privința modului în care ei s-au perceput pe ei înșiși și a devenirii lor.

Pe măsură ce fiicele mele au adus contribuții importante în tehnologie și medicină, iar programul meu de jurnalism a dobândit recunoaștere la nivel internațional, oamenii au început să observe că făceam ceva diferit. Au remarcat că stilul meu de parenting și metoda educațională pot oferi soluții problemelor cu care ne confruntăm în secolul al XXI-lea, dorindu-și astfel să cunoască mai multe. Părinții îmi cer sfaturi în mod constant — bine, uneori mă imploră să le împărtășesc din strategiile pe care le-am folosit cu fiicele mele și pe care le-ar putea aplica în creșterea propriilor copii. Profesorii fac la fel, întrebându-se cum am reușit să nu aplic o disciplină strictă, ci să găsesc, în schimb, o cale de a-i îndruma pe elevii care sunt cu adevărat pasionați de munca lor. Fără să îmi doresc realmente, mi-am dat seama că am început o dezbatere despre cum ar trebui să ne creștem copiii și

despre cum să oferim o educație relevantă și utilă, în același timp. Ceea ce ofer eu, și ceea ce a reușit să influențeze atâția oameni din toată lumea, este un antidot pentru problemele noastre de parenting și de predare, un mod de a lupta împotriva anxietății, problemelor disciplinare, conflictelor pentru putere, presiunii din partea celorlalți și fricii de tehnologia care ne tulbură gândirea și dăunează copiilor noștri.

Una dintre cele mai mari greșeli pe care le facem ca părinți este că ne asumăm responsabilitatea pentru emoțiile copiilor noștri. După cum argumentează Dr. Janesta Noland, un remarcabil medic pediatru din Silicon Valley: „Părinții se consideră obligați să mențină fericirea copilului lor... simt că sunt responsabili pentru aceasta și că este sub controlul lor“. Am face orice să împiedicăm suferința copiilor noștri, ceea ce înseamnă că ei nu trebuie să se confrunte niciodată cu greutățile sau cu necazurile. Prin urmare, le lipsesc independența și tăria, temându-se de lumea din jurul lor, în loc să aibă curajul să creeze și să inoveze. Altă greșală majoră: îi învățăm să fie atenți aproape în exclusivitate la ei și la performanța lor — pentru că ei trebuie să aibă o medie perfectă la școală, trebuie să fie selecționați de un colegiu de top, trebuie să-și găsească o slujbă impresionantă. Sunt atât de preocupați de ei înșiși, încât rareori le mai rămâne timp să se gândească la cum ar putea să îi ajute sau să le fie de folos celorlalți. Generozitatea și recunoștința sunt adesea neglijate, deși cercetările arată că acestea sunt calitățile care ne fac să fim cei mai fericiți în viață.

De asemenea, există probleme și în sălile de clasă. Școlile și universitățile încă predau în stilul secolului XX, în general, pregătind elevii și studenții să urmeze niște instrucțiuni valabile pentru o lume care nu mai există. Modelul clasic de predare, bazat pe ipoteza că profesorul cunoaște totul, iar rolul elevului este de a asculta în liniște, de a lua notițe și de a da teste de evaluare, este încă

Respect pentru oameni și cărți

dominant în toată lumea, în ciuda faptului că tehnologia ne permite acum să accesăm informații pe cont propriu, instantaneu, cu ajutorul „bibliotecii” pe care cu toții o purtăm în buzunare — telefonul mobil. Elevii învață *despre* subiectele impuse în loc să învețe *prin* propriile experiențe și interese. Programele școlare sunt orientate spre examene și evaluări naționale, mai mult decât asupra învățării bazate pe proiecte care dezvoltă abilitățile necesare în viață și care să le permită elevilor să-și descopere pasiunea. Testele și examenele sunt ultimele care promovează pasiunea și implicarea, lucrurile care reprezintă fundamentul unei educații eficiente și al unei vieți fericite, după cum arată cercetarea. Mai mult decât orice, aceste sisteme învechite ne învață să ne supunem — nu să creăm sau să gândim independent. Când este momentul absolvirii, sărbătorim sfârșitul învățării! Mai degrabă ar trebui să petrecem pentru că stăpânim competențele care ne vor permite continuarea educației personale de-a lungul întregii vieți.

Având în vedere modul în care le predăm și îi creștem, mai este de mirare că cei mici ajung să fie deprimați și anxioși, complet nepregătiți să înfrunte provocările obișnuite ale vieții? Conform Institutului Național pentru Sănătate Mentală din SUA, aproximativ 31,9% din tinerii nord-americani cu vârste cuprinse între treisprezece și optsprezece ani suferă de tulburări de anxietate; iar în ceea ce privește problemele legate de sănătatea mentală din anul 2016, cercetătorii au descoperit că aproape două milioane de adolescenți au trăit cel puțin un episod depresiv major. Un studiu din 2016 din Brazilia a arătat că aproape 40% din adolescente și mai mult de 20% din adolescenți sufereau de tulburări psihice comune, precum anxietatea și depresia. Un studiu din India a arătat că o treime dintre liceeni prezentau simptome clinice de anxietate. Un sondaj realizat în cadrul Institutului Norvegian de Sănătate Publică a indicat că 50% din participanții cu vârste cuprinse între paisprezece și cincisprezece ani au declarat că se

simt „trști sau nefericiți” cu regularitate, iar aproape jumătate dintre aceștia au mărturisit că se simt „neliniștiți”.⁴

Există o cale mai bună. Am transformat parentingul într-un demers incredibil de complicat, greu de intuit, plin de temeri și îndoieli. Suntem stresați pentru că am devenit sclavii fericirii copiilor noștri. Ne îngrijorează ideea că nu se vor descurca în această lume foarte competitivă în care trăim. Ne supărăm dacă nu ajung la o grădiniță prestigioasă sau dacă nu știu alfabetul, pe când toți ceilalți copii de vârsta lor par să-l știe. Noi suntem cei care creăm această lume frenetică, foarte competitivă, pentru copiii noștri. În realitate, parentingul este destul de simplu — atâta timp cât descoperim principiile elementare care le permit copiilor să înflorească acasă, la școală și în viață. Pe parcursul deceniilor mele de experiență ca mamă, bunică și cadru didactic, am descoperit cinci valori fundamentale care ne ajută pe toți să devenim oameni capabili, care au succes. Pentru a fi mai simplu de reamintit, numesc aceste valori „abordarea TRICK”, acronim care semnifică: încredere (Trust), respect (Respect),

⁴ „Mental Health Information: Statistics: Any Anxiety Disorder”, site-ul Institutului Național de Sănătate Mentală SUA, ultima dată actualizat în noiembrie 2017 (<http://www.nimh.nih.gov/health/statistics/prevalence/any-anxiety-disorder-among-children.shtml>, accesat în 22 octombrie 2018); „Major Depression”, site-ul Institutului Național de Sănătate Mentală, ultima dată actualizat în noiembrie 2017 (<http://www.nimh.nih.gov/health/statistics/major-depression.shtml>, accesat în 22 octombrie 2018); Claudia S. Lopez et al., „ERICA: Prevalence of Common Mental Disorders in Brazilian Adolescents”, *Revista de Saúde Pública* 50, no. 1 (2016): 14s (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4767030>, accesat în 22 octombrie 2018); Sibnath Deb et al., „Academic Stress, Parental Pressure, Anxiety and Mental Health Among Indian High School Students”, *International Journal of Psychology and Behavioral Science* 5, no. 1 (2015): 26–34 (<http://article.sapub.org/10.5923.j.ijpbs.20150501.04.html>, accesat în 22 octombrie 2018); „Mental Disorders Among Children and Adolescents in Norway”, site-ul Institutului Norvegian de Sănătate Publică, ultima dată actualizat în 14 octombrie 2016 (<https://www.fhi.no/en/op/hin/groups/mental-health-children-adolescents>, accesat în 22 octombrie 2018).

independență (Independence), colaborare (Collaboration) și generozitate (Kindness).

Încrederea: Ne aflăm în plină criză a încrederii peste tot în lume. Părinții sunt speriați, iar aceasta îi sperie pe copii la rândul lor — să fie ei înșiși, să-și asume riscuri, să lupte împotriva nedreptății. Încrederea trebuie să înceapă cu noi. După ce avem încredere în alegerile noastre ca părinți, putem oferi copiilor noștri încrederea de a face pașii importanți și necesari către putere și independență.

Respectul: Principala formă de respect pe care le-o putem arăta copiilor noștri se referă la autonomia și individualitatea lor. Fiecare copil are un dar și este un dar pentru lume, iar noi ca părinți avem responsabilitatea de a hrăni acel dar, oricare ar fi el. Aceasta înseamnă exact opusul ideii de a spune copiilor cine să fie, ce profesie să urmeze și cum ar trebui să arate viața lor: înseamnă să le oferim sprijin pe măsură ce ei își descoperă și își urmează propriile scopuri.

Independența: Independența se bazează pe un fundament puternic al încrederii și al respectului. Copiii care dobândesc autocontrol și responsabilitate devreme în viață sunt mai bine pregătiți să înfrunte provocările vârstei adulte și își dezvoltă, de asemenea, abilitățile necesare pentru a inova și a gândi creativ. Copiii cu adevărat independenți sunt capabili să facă față greutăților, obstacolelor și plictiselii, toate acestea fiind aspecte care nu pot fi evitate în viață. Simt că dețin controlul chiar dacă lucrurile din jurul lor sunt haotice.

Colaborarea: Colaborarea înseamnă să lucrezi împreună în familie, la școală sau la un loc de muncă. Pentru părinți, aceasta se referă la încurajarea copiilor să participe la discuții, la luarea

deciziilor și chiar la stabilirea regulilor de disciplină. În secolul al XX-lea, când respectarea regulilor era una dintre cele mai importante deprinderi, părinții dețineau în totalitate controlul. În secolul al XXI-lea, stilul dictatorial nu mai funcționează. Nu ar trebui să le mai spunem copiilor noștri ce să facă, ci să le cerem părerea și să lucrăm împreună la găsirea unor soluții.

Generozitatea: Tendința de a ne purta cu persoanele cele mai apropiate cu mai puțină bunătate și atenție decât o facem cu străinii este un lucru ciudat, dar adevărat. Părinții își iubesc copiii, dar sunt atât de obișnuiți cu ei, încât adesea consideră de la sine înțeles o anumită amabilitate fundamentală. În plus, nu manifestă întotdeauna generozitate față de lume, în general. Adevărata generozitate implică recunoștință și iertare, muncă în folosul celorlalți și atenție orientată spre lumea exterioară. Este important să le arătăm copiilor noștri că lucrul cel mai frumos și mulțumitor pe care îl putem face este să îmbunătățim viața altcuiva.

Abordarea TRICK este esențială pentru familiile funcționale și este, de asemenea, soluția pentru dificultățile pe care le întâlnim în educație. Cele mai eficiente cursuri sunt fundamentate pe încredere și respect, încurajează gândirea independentă și includ învățarea prin colaborare, bazată pe proiecte care imită munca din lumea reală. Liderii din domeniul educațional încep, în sfârșit, să conștientizeze faptul că memorarea mecanică și prelegerile sunt complet inadecvate pentru învățarea abilităților necesare în secolul al XXI-lea. Mi-am petrecut peste trei decenii perfecționându-mi propriul model al „învățării combinate”, un stil de învățare care conferă copiilor control asupra educației lor și accentuează folosirea responsabilă a tehnologiei. Profesori din toată țara preiau acum metodele mele, iar eu călătoresc regulat